

RAAD VAN BEHEER
OP KYNOLOGISCH GEBIED IN NEDERLAND

‘Fairfok’: Gezondheid EN WELZIJN VOOROP

Gezondheid en welzijn moeten altijd op de eerste plaats komen als het gaat om het fokken en houden van honden, vindt de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland. En honden moeten ook sociaal zijn. Dat geldt wat de Raad betreft voor alle honden die we in Nederland fokken en houden.

In het projectplan **Fairfok: de gezonde en sociale hond in Nederland** vertelt de Raad van Beheer hoe men dit de komende jaren wil realiseren – in samenwerking met de sector. Staatssecretaris Dijkema van EZ neemt het projectplan binnenkort in ontvangst.

VERANDERD IMAGO

De afgelopen jaren is een stevige maatschappelijke discussie

ontstaan over de gezondheids- en welzijnproblemen bij rashonden, aangezwengeld door breed uitgemeten media-aandacht. Er ontstond een beeld dat rashonden, vooral als gevolg van het eenzijdig fokken op uiterlijke raskenmerken, maar ook als gevolg van inteelt door het fokken met een te kleine en gesloten populatie, per definitie ziek zijn en dat het houden van een rashond vragen om problemen is.

Kortom, het imago van de rashond verschoof van een *verantwoorde keuze* naar een *groot risico op problemen*.

KENTERING

De Raad van Beheer erkent de problematiek en neemt hierin zijn verantwoordelijkheid, vanuit het ethisch besef dat de kynologie dit verplicht is aan de rashond. Vanuit deze morele verplichting neemt de Raad goed gedrag en welzijn van de hond als vertrekpunt van beleid. Dat betekent dat bij het fokken van honden hun gezondheid, welzijn en sociaal gedrag altijd voorop staan. Dit is een kentering in het beleid van de Raad van Beheer, die wij krachtig willen uitdragen. Het mag zo zijn dat de gezondheids- en welzijnsproblemen binnen de rashondenfokkerij zijn ontstaan, maar óók de oplossing ligt binnen diezelfde rashondenfokkerij. In de rashondenfokkerij heb je door een gedegen registratiesysteem zekerheid over de afstamming van de pup, zijn ouders en hun gezondheid/gedrag.

Alle maatregelen samen zullen ervoor zorgen dat honden straks gezond en blij zijn. En daar gaan we voor!

De rashondenfokkerij is goed georganiseerd, en kan derhalve op een gestructureerde manier onderzoeken hoe problemen aangepakt moeten worden.

Zo wordt nu op grote schaal onderzocht en geregistreerd welke gezondheidskenmerken er horen bij welke rassen. 'Meten is weten', is het devies. Vanuit de rasverenigingen wordt de nieuw verworven kennis op dit gebied onderling en met de kopers van pups gedeeld. Er wordt open en transparant gecommuniceerd, zodat alle betrokkenen kunnen meekijken en zien dat de rashondenfokkerij beter wordt en blijft. De georganiseerde fokkerij i.c. de Raad van Beheer staat garant voor een gestructureerde aanpak, waarin alles in het teken staat van gezondheid en welzijn van de rashond.

AMBITIES

De Raad van Beheer heeft het afgelopen jaar veel overleg gehad met diverse partijen uit de gezelschapsdierensector (zie kader op de volgende pagina). Samen met deze partijen heeft de Raad het projectplan **Fairfok: de gezonde en sociale hond in Nederland** opgesteld. In het projectplan is een aantal ambities opgenomen die de Raad de komende jaren (ultimo 2018) samen met de sector wil realiseren.

Bottom line hierbij is dat de hondenfokkerij weer wordt (h)erkend als diervriendelijke en verantwoorde sector. Een greep uit genoemde ambities:

- Rasgerelateerde ziektes en aandoeningen, alsmede inteelt, worden bijna geheel teruggedrongen.
- Bezoek aan de dierenarts blijft beperkt tot reguliere controle en behandeling, en bij alle fokkers zijn gezondheid, welzijn en sociaal gedrag van reu en teef leidend.

- Er wordt niet meer gefokt met honden als het risico op gezondheids-, gedrags- en welzijnsproblemen te groot is of als de dieren niet meer zelfstandig en natuurlijk kunnen functioneren.
- Rasstandaarden die aanleiding kunnen geven tot welzijnsproblemen, worden bijgesteld.

MAATREGELEN

Om de in totaal 14 ambities te kunnen verwezenlijken, wordt in het plan een uitgebreid pakket aan maatregelen beschreven die de organisaties individueel of gezamenlijk (gaan) oppakken. De maatregelen zijn in lijn met het beleid dat de Raad van Beheer al enige tijd voert. Een voorbeeld is het analyseren van nieuwe rassen met de softwaremodules die in het kader van het project 'Inteelt en Verwantschap' zijn ontwikkeld. Zo krijgen we steeds meer inzicht in de samenstelling van een ras, de problemen die daarbij voorkomen en welk effect de verschillende maatregelen zullen hebben. Met meer inzicht kunnen we betere keuzes maken en zo de gezondheid van een ras verbeteren.

Een ander voorbeeld is het DNA dat verzameld wordt in het kader van de verplichte afstammingscontrole. Dit DNA gooien we niet weg nadat de afstammingscontrole is gedaan, maar wordt centraal bewaard. Het kan dan gebruikt worden om onderzoek naar bepaalde ziektes te doen of om tests voor ziektes te ontwikkelen. Natuurlijk mag het DNA niet 'zomaar' gebruikt worden. Daarom worden nu voorwaarden opgesteld wanneer het DNA gebruikt mag worden voor onderzoek.

Nog een maatregel is dat het verbod op het fokken met niet-erkende kleuren verdwijnt. In het verleden mocht je niet fokken met

'FAIRFOK'

In mei 2014 introduceerde de Raad van Beheer het begrip 'Fairfok', waarbij de huidige stamboom zich op termijn ontwikkelt tot een soort keurmerk, en inzicht geeft in de kwaliteit van het fokproces. Met andere woorden: wie op termijn een hond koopt met een stamboom, kan er zeker van zijn dat de desbetreffende fokker er, samen met de rasvereniging en de Raad van Beheer, alles aan heeft gedaan een gezonde en sociale hond te fokken. Fairfok is dan niet een keurmerk in de strikte betekenis van het woord, maar een wijze van fokken die eerlijk en duurzaam is en waarbij gezondheid en welzijn van de dieren leidend zijn. De Raad van Beheer is de eerste kynologiekoepel in de wereld die met zo'n ambitieuze en ingrijpende beleidswijziging komt.

honden die niet de 'goede' kleur hadden. Toch kunnen dit honden zijn die een goede gezondheid hebben en prima als huishond geschikt zijn. Door niet met deze honden te fokken, blijven er minder honden over waarmee wel gefokt kan worden. Zeker als het ras al niet zo groot is, is dat vanuit het oogpunt van inteelt en verwantschap niet wenselijk.

NIET-RASHONDEN

Er zijn in ons land veel niet-georganiseerde fokkers, die werken zonder stambomen. Tezamen met de honden die (al dan niet illegaal) worden geïmporteerd, zijn deze fokkers goed voor naar schatting tweederde van het aantal honden in ons land. Vaak wordt deze groep honden ook als rashond aangeduid,

zonder dat onderscheid wordt gemaakt tussen rashonden met een stamboom – waarvoor tal van gezondheidsonderzoeken door de Raad van Beheer en/of de rasvereniging verplicht zijn – en ‘rashonden’ zonder stamboom die in dit project als *lookalikes* worden aangeduid. De Raad van Beheer stelt haar expertise en ervaring ten aanzien van deze laatste groep graag ter beschikking. Zij roept deze groep fokkers en handelaren op hun verantwoordelijkheid te nemen.

INTERNATIONALE HONDENHANDEL

De (internationale) hondenhandel is omvangrijk, gaat gepaard met grote financiële belangen en speelt zich grotendeels af buiten het toezicht van de autoriteiten. Niet alleen is het dierenwelzijn vaak ernstig in het geding, er zijn ook risico's op het gebied van infectieziekten voor mens (zoönosen zoals rabiës, huidschimmels, endoparasieten) en dier. Tenslotte vindt er leed plaats in gezinnen die een pup

hebben aangeschaft die ziek blijkt te zijn of komt te overlijden. Ook aan dit aspect van de hondenfokkerij wordt in het projectplan aandacht besteed, met name aan de maatregelen om de uitwassen van deze handel aan te pakken. Gedacht wordt aan verplichte identificatie en registratie van honden in een Europees toegankelijk datasysteem, zodat honden traceerbaar zijn en eigenaren kunnen nagaan waar hun hond vandaan komt.

Ook denkt men aan invoering van een verplichte vergunning voor hondenfokkers- en handelaren, gebaseerd op richtlijnen ontwikkeld door experts in hondenwelzijn. Tot slot wil men de voorlichting over bonafide versus malafide handel intensiveren.

DUURZAME VERANDERING

De Raad van Beheer neemt graag het voortouw in de aanpak van de problematiek, maar kan het niet alleen. Alle betrokken partijen hebben in dit proces een eigen

SAMENWERKING

In het project Gezonde en Sociale Hond in Nederland werkt de Raad van Beheer samen met Universiteit Utrecht Faculteit Diergeneeskunde, Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, Wageningen University and Research Centre, Koninklijke Hondenbescherming, Platform Verantwoord Huisdierenbezit, Stichting Zeldzame Huisdierenrassen, Landelijk InformatieCentrum Gezelschapdieren, HAS Hogeschool Den Bosch, Citaverde College. De Dierenbescherming behoort niet tot de ondersteunende organisaties, maar heeft wel bijgedragen. De Raad van Beheer vervult – op verzoek van het ministerie van EZ – een voortrekkersrol.

Per ras en per gezondheidsprobleem moet bekeken worden welke maatregelen het meeste effect zullen hebben.

verantwoordelijkheid. Zo moet de fokker een goede hond fokken, waarbij gezondheid, welzijn en gedrag leidend zijn. En de consument moet zich terdege laten voorlichten, zodat hij weet waar hij op moet letten bij de verantwoorde aanschaf van een pup. Maar ook wetenschappers, dierenartsen, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheid hebben in dit proces een uiterst belangrijke rol te vervullen, alle vanuit hun eigen expertise en verantwoordelijkheid. Alleen in nauwe samenwerking tussen alle betrokkenen kunnen we een duurzame verandering bewerkstelligen.

DOWNLOADEN PROJECTPLAN

Het projectplan *Fairfok, de gezonde en sociale hond in Nederland* komt na de overhandiging aan de staatssecretaris, naar verwachting eind november, gratis beschikbaar via onze website www.raadvanbeheer.nl ■